

ผลกระทบของการปลูกข้าวอินทรีย์แบบพันธะสัญญาต่อชีวิตเกษตรกรและการถือครอง ที่ดินในกัมพูชา  
: กรณีศึกษาในจังหวัดกำปงสปี(The IMPACT OF ORGANIC RICE CONTRACT FARMING ON  
FARMERS' LIVELIHOOD AND LAND TENURE IN CAMBODIA: A CASE STUDY IN KAMPONG SPEU  
PROVINCE) อ. ทัปรีภษาวิชานันท์ลัด: คร. ลาร์ถ์ฉิมตตติน. 141 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาเรื่องการปลูกข้าวอินทรีย์แบบพันธะสัญญาในประเทกัมพูชาและศึกษา  
ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวนาและการถือครองที่ดิน การศึกษานี้มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพและ  
เงื่อนไขของการปลูกข้าวอินทรีย์แบบพันธะสัญญาในประเทกัมพูชา ทั้งยังมุ่งค้นหาลักษณะของการปลูกข้าว  
แบบพันธะสัญญาที่เหมาะสมจะนำไปสู่การปรับปรุงวิถีชีวิตของชาวนาและการพัฒนาระบบการถือครองที่ดิน  
ที่มั่นคงขึ้น การศึกษานี้จะนำไปสู่การศึกษาวิจัยใหม่ ๆ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนาและการเปลี่ยนแปลงการถือครอง  
กรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นผลมาจากการปลูกข้าวอินทรีย์แบบพันธะสัญญา โดยใช้กรณีศึกษาในจังหวัดกำปงสปีใน  
ประเทกัมพูชา

ในปัจจุบัน การปลูกข้าวอินทรีย์แบบพันธะสัญญาในประเทกัมพูชาไม่ได้เป็นที่แพร่หลายนัก แต่มี  
แนวโน้มที่จะขยายตัวในอนาคตอันใกล้ การเพาะปลูกแบบในลักษณะนี้สามารถเพิ่มการลงทุนในภาคการเกษตร  
และในภาคสาธารณสุข ในชนบทได้ และช่วยทำให้ชาวนาได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน ด้านเทคนิค และ  
ด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวโน้มด้านราคาและการตลาด อย่างไรก็ตาม การเพาะปลูกแบบพันธะสัญญาไม่ได้  
ส่งผลดีเสมอไป ชาวนาจะสูญเสียอำนาจการต่อรอง การเจรจาต่อรอง การพัฒนาคุณภาพผลิต การสร้างความรู้  
แจ้งแก่ร่างให้กับระบบที่ดิน และวิถีชีวิตที่ความมั่นคงน้อยลง

ในการศึกษานี้ ผู้เขียน ได้ศึกษาการจัดการเพาะปลูกแบบพันธะสัญญาของบริษัทยังกอ กตฉิม รง  
เรือง โดยได้สัมภาษณ์เกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกแบบพันธะสัญญาจำนวน 16 คน และที่ไม่ได้ทำพันธะสัญญา  
จำนวน 20 คน ในจังหวัดกำปงสปี เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการของบริษัทนี้และค้นหาแรงจูงใจของชาวนา  
ในการเข้าร่วมการเพาะปลูกในรูปแบบนี้ อีกทั้งยังมุ่งศึกษาราคา ต้นทุน กำไร ผลประโยชน์อื่น ๆ และความ  
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน

บริษัท ยังกอ กตฉิม รงเรือง ได้ช่วยปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชาวนาให้ดีขึ้น เนื่องจากชาวนาที่เข้าร่วม  
จะมีที่ดินที่กินและมีรายได้สูงขึ้น ทั้งนี้ ราคาข้าวที่สูงขึ้น เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ และการเข้าถึงตลาด  
ตัวเป็นเหตุผลหลักที่ชักจูงให้ชาวนาเข้าร่วมทำการเพาะปลูกแบบพันธะสัญญากับบริษัทนี้

กล่าวโดยสรุป การเพาะปลูกแบบพันธะสัญญา มีศักยภาพอย่างเห็นได้ชัดที่จะขยายตัวในอนาคต อย่างไรก็ตาม  
ก็ตาม เพื่อให้การทำนาในรูปแบบนี้พัฒนาขึ้นและเพื่อให้เกิดการกระจายได้อย่างเท่าเทียมกันระหว่างบริษัท  
และชาวนา ประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาล การวางกรอบกฎหมาย การบังคับให้เป็นไปตามพันธะสัญญา ระบบ  
การถือครองที่ดิน และการจัดตั้งองค์กรชาวนาชนค่อม จะต้องถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาข้อสงสัย